

Fővárosi Ítéletábra
13.Gf.40.650/2015/5-II.

A Fővárosi Ítéletábra a Szabó és Társa Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző neve) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a ... jogtanácsos által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen jutalék megfizetése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2015. október 21-én kelt 34.G.42.394/2012/53. számú ítélete ellen a felperes által 54. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 1.000.000 (egymillió) forint jogtanácsosi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy az állami adóhatóság külön felhívására, a felhívásban megjelölt módon és számlára fizessen meg az állam javára az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 2.500.000 (Kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A ... a járműveire GFB és casco biztosítást az alperesnél kötött 2004. április 1-ji kockázatviselési kezdettel. A felperes képviselője, **U. Cs.**, az alperes munkavállalójaként a ... GFB és casco szerződésállománya után évente egy millió forint jutalékot kapott. **U. Cs.** munkaviszonya 2009. április 3-án megszűnt, ezt követően az alperes a 2009. április 6-án kötött szerződés alapján biztosításközvetítői tevékenység ellátásával bízta meg a felperest.

A megbízás kiterjedt többek között új biztosítási szerződések szerzésére, a megbízott, illetve külön megállapodás esetén más által közvetített biztosítási szerződések gondozására. A szerződés V.5.1. pontja szerint a felperes vállalta, hogy biztosításközvetítői tevékenységet, és a már létrejött szerződések tekintetében állományvédelmi tevékenységet lát el. A szerződés VII.7.1. pontja szerint a megbízottat megbízási díj (jutalék) címén havonta a szerződés 1.a. sz. mellékletét képező jutalékozási útmutatóban meghatározott fajtájú, típusú és mértékű jutalék illette meg. A szerződés IX.9.1.5. pontja a szerződés megszűnésének esetei között szabályozta a rendes felmondást, amelyhez kapcsolódóan a 9.4.1. pont határozta meg a felmondási időt. A szerződés X.10.5. pontja felhatalmazta az alperest arra, hogy a szerződés jutalékokra vonatkozó szabályait hirdetménye útján módosítsa.

Az alperes 2010. április 1. napjától hatályos 04/2010. számú hirdetményének 2.1.1.4. pontja úgy rendelkezett, hogy az ügynököt a fenntartási jutalék a biztosítási szerződésre a rögzítés időpontjában vonatkozó jutaléktábla szerinti időtartam végéig, ennek hiányában a biztosítási szerződés megszűnéséig, de legfeljebb az alperessel fennálló biztosításközvetítői szerződésének a megszűnéséig illeti meg. Nem illeti meg a fenntartási jutalék az ügynököt attól az időponttól, hogy az adott szerződés gondozására adott megbízása - bármilyen okból - megszűnik.

A 2.1.1.5. pont szerint az ügynököt fenntartási jutalék a biztosítási szerződés díjfizetési gyakoriságának megfelelő gyakorisággal illeti meg. A fenntartási jutalék kulcsának mértékét a biztosítási szerződésre és az ügynökre a biztosítási szerződés kockázatviselési kezdetének időpontjában hatályos jutaléktáblázat határozza meg. Ha az ügynök külön megbízás alapján más által szerzett biztosítási szerződés gondozását látja el, akkor a fenntartási jutalék kulcsának mértéke az ügynökre irányadó, a szerződés kockázatviselési kezdetének időpontjában hatályos jutaléktáblázat szerinti jutalékkulcs.

A 7.1.5. pont értelmében ha az ügynök biztosításközvetítésre, bankügynöki és pénztári tag szervezői tevékenységére irányuló jogviszonya megszűnik, akkor ezzel együtt az alperes állományának gondozására kapott megbízása is megszűnik. Az alperes rendelkezhet úgy, hogy már a biztosításközvetítésre irányuló szerződés megszűnésének időtartama alatt megszűnik az ügynök állománygondozásra vonatkozó megbízása.

A felperes kérelme alapján az alperes 2009. áprilisától 2010. december 31. napjáig bezárólag a ... GFB és casco biztosítási állománya után 1.470.000 forint/év összegű jutalékot, 2011. évben pedig 8.683.769 forintot fizetett ki a felperesnek.

Az alperes 2012. október 9-én kelt, a felperes törvényes képviselője által 2012. október 11-én átvett levelében a felperessel kötött megbízási szerződését rendes felmondással, három hónapos felmondási idővel felmondta. Értesítette egyúttal a felperest, hogy a felmondási idő alatt nem tart igényt a megbízásból eredő kötelezettségei teljesítésére, ezért a számítástechnikai rendszerekhez való hozzáférési jogosultságát, továbbá a jutalékozási útmutató 7.1.3. és 7.1.5. pontja alapján a szerződési állomány gondozására vonatkozó közvetítői megbízását megszüntette.

A felperes 2012. október 12. napjától állománygondozási, állományápolási tevékenységet nem végzett.

A felperes 2012. október 16-án kelt levelében felszólította az alperest az 1.254.627.700 forint összegű biztosítási díj után járó 75.277.662 forint összegű jutalék megfizetésére.

Az alperes 2012. november 12-én kelt levele szerint a felperes a korábbi gyakorlatnak megfelelően fix összegű jutalék kifizetését kérte, erre vonatkozóan a számlát kibocsátotta, a teljesítését pedig a felperes elfogadta. A megbízási szerződésük alapján a rendes felmondás joga mindkét felet megilleti, azzal bármelyik fél szabadon élhet, a felmondást írásban kell közölni a másik féllel. E jogával élt az alperes, a rendes felmondását írásban közölte a felperessel, a felmondás a közöttük fennállt jogviszonyt megszüntette.

A felperes módosított keresetében az alperes kötelezését kérte 75.276.386 forint fenntartási jutalék, és abból 65.791.871 forint tőke után 2012. november 4. napjától, 9.484.516 forint után 2013. január 15. napjától a kifizetés napjáig a Ptk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamat, valamint perköltség fizetésére. Az ügynöki jutaléka összegét 2011. évre, valamint 2012. év első három negyedévére vonatkozóan 65.791.871 forintban, 2012. év negyedik negyedévére 9.484.516 forintban határozta meg. Az utóbbit másodlagosan kártérítés címén érvényesítette.

Keresete ténybeli alapjaként előadta, hogy a ... gépjárműveinek GFB és casco szerződés állománya után az alperes a 04/2010. számú hirdetményével 2010. április 1-jei hatállyal kihirdetett jutalékozási útmutató szerinti 6-6 % fenntartási jutalék fizetésére lett volna köteles. Nem vitatta, hogy a 2009. és 2010. években fix összegű jutalék megfizetését kérte az alperestől, azonban azt állította, hogy a jutalék-megállapodásuk a következő évekre nem terjedt ki. A fix jutalékokra vonatkozó megállapodás csak egy negyedévre vonatkozott, azt negyedévenként meg kellett újítani, és minden esetben

egyedileg került sor a kifizetés engedélyezésére. A 2012. év negyedik negyedévében ugyan nem végzett állománygondozást, de az alperes több szerződés vonatkozásában mégis fizetett részére fenntartási jutalékot. Kártérítési igényét arra alapította, hogy az alperes elzárta attól, hogy a felmondási idő alatt máshol végezzen munkát.

Az alperes a felperes keresetének elutasítását kérte, annak jogalapját és összepszerűségét egyaránt vitatta.

Védekezésében hangsúlyozta, hogy a peres felek egyező előadása szerint a felperes a ... járműveinek GFB és casco szerződés állománya után a kockázatviselés kezdetétől, 2009 áprilisa előtt és azt követően is fix összegű jutalékot kapott. A 04/2010. számú hirdetmény csak a hatálybalépését követő kockázatviselési kezdetű szerződésekre írta elő a 6-6 % mértékű fenntartási jutalék alkalmazását. A felperes kérelmére fix összegű jutalék fizetésében állapodtak meg, az érvényes és hatályos megállapodásuk alapján nem csupán 2009. április 6. és 2010. december 31. közötti időszakban, hanem 2011-ben és 2012-ben is fix összegű fenntartási jutalék illette meg a felperest, amelyet az alperes teljesített is. Hivatkozott arra, hogy a Ptk. 207. § (5) bekezdése szerint a felperes titkos fenntartása vagy rejtett indoka a szerződésmódosítás érvényessége szempontjából közömbös. Hangsúlyozta, hogy a felmondási idő alatt nem tartott igényt a felperes tevékenységére, ezért a felperes nem jogosult a 2012. év negyedik negyedévére vonatkozó fenntartási jutalékokra. Hivatkozott arra, hogy a jutalékozási útmutató 1.7. és 1.5. pontja szerint a szerződés megszűnésének időtartama alatt megszűnt az ügynök állomány gondozására vonatkozó megbízása. Rámutatott arra, hogy a fenntartási jutalék a biztosítási állomány gondozásának, ápolásának, az ügyféllel történő folyamatos kapcsolattartásnak, az üzletkötői aktivitásnak az ellenértéke. Tekintettel arra, hogy a felperes 2012. október 12. napjától ilyen tevékenységet nem látott el, ügyféllel hivatalos üzleti kapcsolatban nem állt, az el nem végzett tevékenység ellenértékére sem tarthat igényt.

Az összepszerűség körében arra hivatkozott, hogy a 2004. április 1. napi kockázatviselésű biztosítási szerződések után a jutalékkulcs mértéke a GFB-nél 1,02 %, a casco-nál 1,36 % volt a 18/2000. Vezérigazgatói utasítás 1.e. függeléke szerint. A biztosításközvetítőnek járó százalékos fenntartási jutalékot pedig a flottában szereplő egyes gépjármű biztosítások kockázatviselési kezdőidőpontjában fennálló mértékű jutalékkulcs szerint kellett megfizetnie. A ... szerződésének speciális jellege miatt azonban a biztosított járműveket nem ismerhette meg, ebből következően a gépjárművenként számított fenntartási jutalék fizetése sem elvileg, sem gyakorlatilag nem lehetséges.

A Fővárosi Törvényszék a 2015. október 21-én kelt 34.G.42.394/2012/53. szám alatti ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest a Magyar Állam javára 1.500.000 forint kereseti illeték külön felhívásra történő megfizetésére, valamint 15 napon belül az alperesnek 2.000.000 forint perköltség megfizetésére.

Ítéletének indokolása szerint a peres felek között 2009. április 6-án megbízási szerződés jött létre, amely alapján az alperes biztosításközvetítői tevékenység ellátásával bízta meg a függő biztosításközvetítőként működő felperest. A felek jogviszonyára a Ptk. 474. § (1)-(2) bekezdése mellett az önálló kereskedelmi ügynökökről szóló 2000. évi CXVII. törvény (Küsz) rendelkezései voltak irányadók. A felperes megbízása kiterjedt új biztosítási szerződések szerzésére, valamint a biztosítási szerződések gondozására. A felperesnek járó megbízási díjat a szerződés 7.1.1. pont alapján az alperes jutalékozási útmutatója szerint határozták meg, amely 2010. április 1. napjával a 04/2010. számú hirdetményben foglaltak szerint módosult. E hirdetmény 2.1.1.5. pontja szerint a fenntartási jutalék kulcsának mértékét a biztosítási szerződésre és az ügynökre a biztosítási szerződés kockázatviselési kezdetének időpontjában hatályos jutaléktáblázat határozza meg.

Az elsőfokú bíróság a felek szerződési nyilatkozatának értelmezése alapján megállapította, hogy a fenntartási jutalékkulcsot a biztosítási szerződések kockázatviselésének kezdetén hatályos jutaléktáblázat határozta meg, ami az abban foglaltak szerint 2010. április 1. napjától kezdődően

flotta gépjármű felelősségbiztosítás és casco biztosítás esetén 6 % mértékű volt. Utalt **S. Zs.** és **E. K.** tanúk vallomására, amelyek szerint a ... több ezres flottája esetén - a gépjárművek speciális jellegére (fedett gépkocsi) figyelemmel - lehetetlen volt annak figyelembe vétele, hogy az egyes járművek mikor kerültek a flotta állományába. Ennek következtében **S. Zs.** és **D. Á.** tanúk vallomása szerint a 252.E-módozati jelzőszámú casco biztosítás általános feltételeinek 10.a. pontja szerinti kockázatviselés kezdőidőpontja a jutalék mértékének megállapításánál nem lehetett irányadó.

Az alperes ellenkérelméhez 10/A/2. sorszám alatt csatolt, a felperes törvényes képviselőjének, **D. Á.**nak az alperes igazgatójához címzett feljegyzése, valamint **D. Á.** tanú vallomása alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a korábbi gyakorlatnak megfelelően a jutalék vállalkozói szorzóval növelt összegét kérte az alperestől, arról a számviteli bizonylatot az alperes felé kibocsátotta, és azt az alperes maradéktalanul teljesítette is. **S. G., I. P., S. Zs.** tanúk vallomására alapítva megállapította, hogy a felek a felperesnek járó jutalékot egyedi megállapodással határozták meg, a jutalék kifizetésének a jóváhagyását minden egyes alkalommal a területi igazgatónál kellett kezdeményezni. **B. A.** tanú nyilatkozatának tükrében megállapította, hogy a ... flottája utáni jutalék nem érte el a felperes által megjelölt 6 %-os mértéket, melynek oka a gépjárműállomány nagysága volt. Értékelte, hogy az alperes 2011-ben a ... gépjárműállományának GFB és casco szerződése után a korábbi gyakorlattól eltérően 8.683.769 forintot fizetett ki a felperesnek. **E. K.** tanú vallomása alapján azonban megállapította, hogy a 6 % mértékű jutalék kifizetése nem a felek szerződésmódosítása, hanem az alperesi oldalon bekövetkezett rendszerhiba miatt történt. Kifejtette, hogy a peres felek között nem volt kölcsönös és egybehangzó akaratnyilatkozat az addigi fix összegű jutalék helyett százalékos jutalékkulcs alkalmazására, ezért a Ptk. 240. § (1) bekezdése szerinti szerződésmódosítás hiányában a felperes továbbra is fix összegű jutaléokra volt jogosult. A 12. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt nyilatkozata alapján megállapította, hogy a felperes nem a hatályos jutalékkulcs mértékére figyelemmel, hanem az általa végzett tevékenység bonyolultsága miatt kérte 2011-től kezdődően a fenntartási jutalékának 6 %-ban való megállapítását. Álláspontja szerint azonban az eljárás alatt nem merült fel adat arra nézve, hogy a korábbi időszakhoz képest a ... flottájának fenntartási tevékenysége megnehezült volna a felperes számára.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes megbízási jogviszonya 2009. április 6. napjától kezdődően folyamatosan fennállt. Az alperes ezért a Ptk. 483. § (4) bekezdésére és a 474. § (2) bekezdésére figyelemmel a 2012. október 9. napján kelt és október 12. napján hatályosult nyilatkozatával jogszerűen gyakorolta felmondási jogát, és mentesítette az állománygondozási kötelezettsége alól a felperest. Utalt arra, hogy a jutalékozási útmutató 2.1.1.4. pontja szerint a szerződés gondozására adott megbízási megszűnésének időpontjától kezdődően az ügynöknek nem járt fenntartási jutalék. Tekintettel arra, hogy a szerződés felmondása folytán a felperes 2012. október 12. napjától kezdődően nem végzett állománygondozási tevékenységet, a Ptk. 201. § (1) bekezdése szerint 2012. negyedik negyedévére vonatkozó fenntartási jutalékra sem volt jogosult.

Megállapította, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a Ptk. 339. § (1) bekezdése szerinti kártérítési igénye eredményes érvényesítéséhez a felperest terhelte a kárának, az alperes jogellenes magatartásának, valamint a kettő közötti ok-okozati összefüggésnek a bizonyítása. Rámutatott, hogy a felperes nem bizonyította, hogy az alperes a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény (Bit.) 49. § (2) bekezdése alapján a Felügyelet felé fennálló bejelentési kötelezettségét megszegte. Álláspontja szerint a 2012. negyedik negyedévre számított jutalék összege önmagában nem támasztotta alá a bekövetkezett kár összegét, és a felperes a kártérítés másik két elemét sem bizonyította.

A pereszes felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperes 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján megállapított 2.000.000 forint jogtanácsosi munkadíjából, valamint 1.500.000 forint feljegyzett eljárási illetékből álló perköltség megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes fellebbezett, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte a keresetének megfelelően.

Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú ítélet megalapozatlan, a megállapított tények ellentétesek a perben feltárt bizonyítékokkal, és azokból az elsőfokú bíróság helytelen jogi következtetéseket vont le. Érvelése szerint az elsőfokú bíróságnak téves az az álláspontja, hogy a keresettel érintett időszakban az alperessel fix összegű jutalék fizetésében állapodott meg, amelyhez képest neki kellett volna bizonyítania, hogy a szerződést a jutalék tekintetében módosították. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem adta indokát az ítéletében annak, hogy az érvényes szerződési kikötéssel szemben miért nem értékelte az alperes terhére a fix összegű jutalékban való megállapodás bizonyíthatatlanságát. Mindezek miatt álláspontja szerint az elsőfokú ítélet a Pp. 206. §-át és a 221. § (1) bekezdését sérti.

Fellebbezésének további indokolása szerint a Kűsz. 4. §-a értelmében a kereskedelmi ügynöki szerződés érvényességéhez annak írásba foglalása szükséges, ezért a Ptk. 218. §-ára figyelemmel a lényeges kérdések tekintetében érvényesen annak módosítása is csak írásban lehetséges. Az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy nem az általa kiadott jutalékozási útmutató szerint volt köteles fenntartási jutalékot fizetni, és az alperesi bizonyítás nem vezetett eredményre. A csatolt számlák szerint a biztosító által a ... szerződések után kiszámlázott biztosítási díjak után a perbeli időszakban fizetendő 6 % fenntartási jutalék összege 84.927.581 forintot tett ki, amelyből az alperes fennálló tartozása 75.458.878 forint. Álláspontja szerint **S. G., I. P.** és **S. Zs.** tanúk vallomása megerősítette, hogy a jutalék mértéke nem függött sem a kockázatviselés kezdetétől, sem a szerződéskötés időpontjától. A jutalékkulcs a flotta minden járművére egyaránt érvényes volt, és az alperes a díj fizetésekor irányadó jutalékkulccsal számolta el a jutalékot. Utalt arra, hogy **E. K.** tanúvallomása szerint a megállapodás tartalmát csak az értékesítési vezető ismerte. Maga a szerződést nem látta, mindaddig a „beégetett” jutalékkulccsal számolt, amíg az értékesítési vezető nem utasította módosításra. Indítványozta **D. Á.** vallomásának a bizonyítékok közül történő kirekesztését, amelyet azzal indokolt, hogy a tanú egyoldalúan, kizárólag a per eldöntése szempontjából az alperes számára jelentős körülményekre nyilatkozott, ami megkérdőjelezi a szavahihetőségét. A flottabiztosítások jutalékfizetési problémáira annak ellenére nem emlékezett, hogy munkájának jelentős részét képezte a flottabiztosítások jutalékszámolásának az irányítása. A csatolt elektronikus levelezés pedig igazolta, hogy 2009 májusa és 2012 februárja között az állományjutalék egyeztetés az alperes és az ügynökök számára egyaránt komoly problémát jelentett. Álláspontja szerint cáfolható, hogy fix jutaléokra a tanú által elmondott okból azért volt szükség, mert a rendszerben nem képződött volna a megfelelő mértékű jutalék. A ... szerződésben kikötött díjak ugyanis 2011-2012 években a piacon elérhető biztosítási díjakhoz képest magasnak számítottak, a kárhányad pedig kifejezetten alacsony volt.

Hangsúlyozta, hogy 2009-2010 években esetenként azért kérte fix összeg teljesítését, mert az alperes a szerződés szerint járó jutalékát nem fizette. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok téves értékelése alapján jutott arra a következtetésre, hogy a perbeli időszakban is fix jutalékra vonatkozó megállapodás volt érvényben. **S. G., I. P.** és **S. Zs.** tanúk erre vonatkozó ismerete ugyanis közvetett forrásból, hallomásból származtak. Az alperes pedig az eljárás során a fix jutalékra vonatkozó megállapodásukat tartalmazó okiratot nem tudta felmutatni. Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy határozatlan idejű egyedi megállapodás jött létre a felek között. Ilyen megállapodás esetén ugyanis a kifizetést nem kellett volna negyedévente külön kérelmeznie. Utalt arra, hogy a 2011-2012. évekre nézve fix jutalékra vonatkozó egyedi kérelem hiányában az alperes kifizette a jutalékozási szabályzat alapján járó fenntartási jutalék egy részét.

Rámutatott, hogy a teljes állomány vonatkozásában megszüntetésre került a gondozásra szóló megbízása, és a három hónapos felmondási idő alatt más biztosítótársaságnál nem végezhetett tevékenységet. A felmondási idő az év utolsó három hónapjára esett, így a röghöz kötés a teljes portfólió elvesztését eredményezte. Állománygondozási kötelezettségének az alperes magatartása

miatt nem tudott eleget tenni. Az alperes a felperesi igényérvényesítés megtorlásaként gyakorolta felmondási jogát, ezért a Ptk. 483. § (3) bekezdése alapján az alperes az alapos ok nélkül történt felmondással okozott kárt köteles megtéríteni. A 2012. év IV. negyedévében fenntartási jutaléka 9.484.516 forint lett volna, kárának összegét a ...SK adatszolgáltatása igazolta.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Hangsúlyozta, hogy a felek között a 2009-ben létrejött, és 2011-2012-ben is hatályos fix jutalékra vonatkozó megállapodás felülírta a jutalékozási útmutató szerinti általános 6 % mértéket. A ... gépjárműveinek flottaszerződésére vonatkozóan a felperessel ugyanolyan határozatlan időre szóló, fix jutalékos megállapodás jött létre 2009-ben, mint amelyet U. Cs. munkavállaló kötött vele korábban. A felperes kérelmét elfogadta, ezzel közöttük a Ptk. 205. § (1) bekezdése szerint a fix jutalékra vonatkozó, határozatlan idejű megállapodás létrejött. A felek szerződéskötéskori szándéka az okirat tartalmából egyértelműen kitűnt, melyhez képest közömbös, hogy a felperes utólag milyen rejtett szándékot próbál a szerződéses nyilatkozatába belemagyarázni [Ptk. 207. § (5) bekezdés]. Álláspontja szerint az A/3. szám alatt csatolt e-mail forgalommal bizonyította, hogy a felperes azért kezdeményezte a fix jutalékos megállapodás módosítását, mert meggondolta magát. A megállapodást azonban a felek a Ptk. 240. § (1) bekezdése szerint nem módosították, így az a perbeli időszakban is hatályos volt. Kiemelte, hogy a fix jutalékot 2010. december 31-ig kifizette, és a felperes azt is elismerte, hogy a peresített időszakra a fix jutalékot meghaladó összeget kapott. Fenntartotta, hogy a Ptk. 4. § (4) bekezdése értelmében a felperes nem hivatkozhat arra, hogy a saját maga által készített, és a vele szerződéses jogviszonyban álló másik félhez benyújtott nyilatkozatát nem írta alá, hiszen az annak alapján történt teljesítését másfél éven keresztül elfogadta. Utalt arra, hogy D. Á. vallomásában elismerte, hogy az alperes cégjegyzékbe bejegyzett képviselőjeként elfogadta a felperes A/2. szám alatti kérelmét. A bírói gyakorlat szerint a képviselő formai hibában szenvedő nyilatkozatát a képviselt utólag alakszerűség nélkül, akár ráutaló magatartással is jóváhagyja. Ez esetében a megállapodás szerinti fix jutaléknak közel két éves időtartamban való megfizetésével megvalósult, de az elfogadás a cégjegyzésre jogosult vezetőjének a 2014. december 1-jén beadványához A/9. számon csatolt nyilatkozatával formálisan is megtörtént.

Az A/2. szám alatti okirat még csak áttételesen sem utal arra, hogy a kérelem határozott időre szólna. D. Á. tanúvallomásában megerősítette, hogy a felperes által negyedévente írt e-mail csupán technikai jelentőségű volt. Életszerűtlen továbbá, hogy az egymással határozatlan idejű megbízási jogviszonyban álló felek a szintén határozatlan idejű biztosítási keretszerződéssel kapcsolatban negyedévente határozott idejű jutalékmegállapodást kötöttek volna. E. K. tanú vallomásával pedig igazolta, hogy 2011. évben bekövetkezett túlfizetés oka a szervezeti átalakítás és az egyedi megállapodások késedelmes feldolgozása volt. Mindezek miatt téves és bizonyítatlan az a felperesi állítás, hogy fix jutalékra vonatkozóan negyedévente kötöttek határozott idejű megállapodást. Álláspontja szerint a fix jutalékos megállapodást S. G., D. Á. és B. A. egybehangzó tanúvallomása is alátámasztotta.

Az összecszerűség körében fenntartotta az elsőfokú eljárás során a jutalék meghatározásával és a felperes által megjelölt jutalékkulcs alkalmazásának kezdőidőpontjával kapcsolatban kifejtett álláspontját. Hangsúlyozta, hogy a tanúknak a flottákra vonatkozó 6 % jutalék alkalmazására nézve tett nyilatkozata e körben nem releváns.

Kiemelte, hogy a felmondási idő alatt nem tartott igényt a felperes állománygondozási tevékenységére, és erre vonatkozó rendelkezése a jutalékozási útmutatón alapult. A felmondás átadását követően a felperes ilyen tevékenységet nem látott el, ügyfelekkel hivatalos üzleti kapcsolatban nem állt, így a Ptk. 201. § (1) bekezdése szerint az el nem végzett tevékenység ellenértékére sem tarthat igényt.

A fellebbezés megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg ítéletében, hogy a felek jogviszonyára a KÜSZ. rendelkezései voltak irányadók. A KÜSZ. 4. §-ának kógens szabálya szerint a kereskedelmi ügynöki szerződés érvényességéhez annak írásba foglalása szükséges. Ebből következően a szerződés módosítása is csak írásban volt lehetséges. A törvény eltérő rendelkezése hiányában a módosítás érvényességéhez nem volt szükség annak közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalására. Az 1960. évi 11. törvényerejű rendelet (Ptké. I.) 38. § (2) bekezdése a jogszabály által rendelt írásbeli alak megvalósulásához elfogadta az aláírást nem tartalmazó okiratokat, például a táviratot vagy a távgépíróval küldött üzenetet is.

A felperes elismerte, hogy maga kérte írásban az alperestől a fix összegű megbízási díj megállapítását és fizetését. Erre vonatkozó nyilatkozatát az alperes képviselője átvette, ezáltal az a Ptk. 214. § (1) bekezdése szerint hatályosult. Az alperes képviselője a nyilatkozat átvételét aláírásával elismerte, az alperes a díjat a felperes kérelmének megfelelően folyósítani kezdte, majd a per folyamán cégszerű formában külön írásbeli elfogadó nyilatkozatot is tett. A felperesnek az alpereshez intézett kérelme egyértelműen tartalmazta a teljesíteni kért díj mértékét, ezért annak elfogadásával a felek a szerződésüket a Ptk. 218. § (1) bekezdése szerint a KÜSZ. által megkövetelt alakszerűségnek megfelelően érvényesen módosították. A szerződésmódosítás érvényességét nem befolyásolta, hogy a felperes a saját nyilatkozatát nem írta alá, illetve az alperes részéről a felperes kérelmét elfogadó személy képviselői joga nem önálló, hanem együttes volt.

Az eljárás során, a fellebbezésében, illetve a másodfokú tárgyaláson tett nyilatkozata szerint a felperes nem tette vitássá, hogy a szerződést a jutalék tekintetében érvényesen módosították. Csupán arra hivatkozott, hogy a módosítás határozott időre, 2010. év végéig szólt, melyet követően az alperes az alapszerződés szerint alkalmazandó 6 % mértékű jutalék fizetésére volt köteles. A felperes alpereshez intézett (A/2. szám alatti) kérelmében a fix díj határozott idejű alkalmazására vonatkozó kikötés nem szerepelt. Az elsőfokú bíróság ezért a felek nyilatkozatának a Ptk. 207. § (1) bekezdésének megfelelő értelmezése alapján helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a szerződés módosítását követően az alperes fix megbízási díj fizetésére volt köteles. Cáfolta a felperesnek a 2010. év végéig szóló szerződésmódosítással kapcsolatos előadását az is, hogy az A/3. alatt csatolt elektronikus levelezés szerint 2011. június-július hónapban „... konform” jutalékkulcs megállapítása iránti kérelemmel fordult az alpereshez. A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a keresetével érintett időszakban az alperessel 6 % mértékű jutalék fizetésében állapodott meg. Az elsőfokú bíróság ezért ennek a ténynek a bizonyíthatatlanságát a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján helyesen értékelte a felperes terhére.

A felperes nem vitatta, hogy a 04/2010. számú hirdetménnyel kihirdetett jutalékozási útmutató az alperessel kötött szerződése részévé vált, keresete éppen a hirdetmény alapján számított jutalék megfizetésére irányult. Az alperes a szerződés felmondásával egyidejűleg megszüntette a felperesnek a szerződések gondozására vonatkozó megbízását, a jutalékozási útmutató 2.1.1.4. pontja pedig erre az esetre úgy rendelkezett, hogy az alperesnek jutalékfizetési kötelezettsége sem áll fenn. Ez a szerződési kikötés nem ütközött a KÜSZ. kógens szabályába, és a felperes azt a Ptk. 209/A. § (1) bekezdése alapján nem is támadta meg, ami a felmondási időre eső elmaradt jutalékára vonatkozó kártérítési igény eredményes érvényesítését kizárta. A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a felperes az elsőfokú eljárás során a kártérítési igényét nem arra alapította, hogy az alperes alapos ok nélkül mondta fel a megbízását [Ptk. 483. § (3) bekezdése], ezért a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján erre a tényre a fellebbezési eljárásban már nem hivatkozhatott.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helytálló ítéletét - az indokolásának kiegészítése mellett - a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes a Pp. 239. §-a szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperesnek a Pp. 67. § (2) bekezdésének utaló szabálya folytán alkalmazandó 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5)-(6) bekezdése alapján a kifejtett képviseleti tevékenységgel arányosan megállapított jogtanácsosi munkadíjból álló másodfokú perköltségét megtéríteni. A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről a Fővárosi Ítéltábla az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazott 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint határozott.

Budapest, 2016. március 23.

. Koday Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

Dr. Pusztai Anita s.k.
előadó bíró

. Kurucz Zsuzsanna s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő